

Aan de raad

Samenvatting:

In het collegeprogramma 2010-2014 is opgenomen dat actief burgerschap wordt gestimuleerd door het opstellen van een referendumverordening, zodat in het vervolg een raadplegend referendum mogelijk wordt. Ter uitvoering daarvan wordt voorgesteld bijgaande concept-Verordening op het raadplegend niet-correctief referendum (een referendum op initiatief van de raad over een conceptbesluit) vast te stellen.

Opdracht:

In het collegeprogramma 2010-2014 is opgenomen dat actief burgerschap wordt gestimuleerd door het opstellen van een referendumverordening, zodat in het vervolg een raadplegend referendum mogelijk wordt.

Aanleiding:

De gemeente Hellendoorn heeft burgerparticipatie hoog in het vaandel staan. In het collegeprogramma "Samen verantwoord verder" 2010-2014 is de volgende passage opgenomen "Participatie van burgers en ondernemers aan het (mede) bepalen van de samenleving kan op verschillende niveaus. Bij burgerparticipatie is er sprake van een meer actieve deelname van (groepen) burgers aan de verschillende fasen van het beleidsproces. Burgerparticipatie kan om verschillende redenen ingezet worden, waaronder het verbeteren van de kwaliteit van het gemeentelijk beleid en het creëren en/ of vergroten van het draagvlak bij burgers. Burgerparticipatie is gericht op meedenken, werken, adviseren en zo mogelijk meebeslissen door burgers over gemeentelijk beleid en projecten".

Voorts is in het collegeprogramma opgenomen dat actief burgerschap wordt gestimuleerd door het opstellen van een referendumverordening, zodat in het vervolg een raadplegend referendum in Hellendoorn mogelijk wordt.

Van 1 januari 2002 tot 1 januari 2005 heeft in de gemeente Hellendoorn de Verordening op het correctief raadgevend referendum gegolden. De gemeente was op basis van de Tijdelijke referendumwet verplicht een dergelijke verordening vast te stellen. Deze wet had een tijdelijk karakter (tot 1 januari 2005). In het parlement bestond geen meerderheid voor het verlengen van die wet. De fractie BurgerBelang heeft op 21 december 2004 een motie ingediend om toch een referendumverordening "overeind te houden", maar de raad heeft deze motie op die datum verworpen. Daardoor verviel de gemeentelijke verordening van rechtswege. Sinds 1 januari 2005 geldt in onze gemeente daarom geen referendumverordening meer.

Doelstelling:

Vergroting van de burgerparticipatie.

Mogelijke oplossingen:

In verband met het (Grond)wettelijk verbod van last en ruggespraak is een verordening, waarbij de gemeenteraad zich bindt aan de uitkomst van een referendum (een bindend referendum), niet toegestaan. Het verbod van last en ruggespraak houdt immers in dat een volksvertegenwoordiger zelf zijn stemgedrag bepaalt en daarbij niet aan opdrachten kan worden gebonden. Dit betekent dat het eindoordeel altijd bij u ligt, ook indien de uitkomst van het referendum zou zijn dat een meerderheid van de stemgerechtigden zich uitspreekt tegen het voorliggende concept-besluit.

In de praktijk bestaan er vele vormen van referenda, maar het belangrijkste onderscheid is dat tussen enerzijds raadplegende en raadgevende en anderzijds tussen correctieve en niet-correctieve referenda. Bij een raadplegend referendum neemt de raad (of het college) het initiatief tot een referendum, bij een raadgevend referendum nemen de burgers daartoe het initiatief (in de wet of verordening wordt dan over het algemeen een bepaalde drempel opgenomen van aantallen burgers die het initiatief moeten ondersteunen).

Bij een correctief referendum wordt een referendum gehouden over een besluit, dat al genomen is, maar dat nog "gecorrigeerd" kan worden via het referendum (maar wel met de raad als eindbeslissers, anders zou sprake zijn van een verboden bindend referendum). Bij een niet-correctief referendum is sprake van een referendum over een voorgenomen besluit. Het nadeel van een correctief referendum boven een niet-correctief referendum is dat het besluit bij een correctief referendum al is genomen. Het besluit kan echter nog niet in werking treden, want de mogelijkheid bestaat dat het besluit als gevolg van het referendum alsnog van tafel gaat. Er moet daarom een voorziening worden getroffen ten aanzien van de inwerkingtreding. Bij een niet-correctief referendum is dat niet nodig.

Als deze mogelijkheden met elkaar worden "gekruist" leidt dit tot de volgende 4 vormen:

1. het raadplegend correctief referendum (een referendum op initiatief van de raad over een reeds genomen, maar nog niet in werking getreden besluit);
2. het raadplegend niet-correctief referendum (een referendum op initiatief van de raad over een concept-besluit);
3. het raadgevend correctief referendum (een referendum op initiatief van de bevolking over een reeds genomen, maar nog niet in werking getreden besluit);
4. het raadgevend niet-correctief referendum (een referendum op initiatief van de bevolking over een concept-besluit).

Voorgestelde oplossingen:

Gelet op enerzijds het collegeprogramma en het coalitieakkoord en anderzijds de praktische problemen, die zijn verbonden aan een correctief referendum, hebben wij gekozen voor de optie onder 2.

In de concept-verordening zijn voorts de volgende keuzen neergelegd:

- een referendum is alleen mogelijk ten aanzien van concept-raadsbesluiten, dus niet tegen (concept-)besluiten van college en van de burgemeester;
- in artikel 2 zijn enkele categorieën van raadsbesluiten uitgesloten;
- in de begroting is geen budget opgenomen voor het houden van een referendum. Dit budget moet beschikbaar worden gesteld als is besloten tot het houden van een referendum;
- stemgerechtigd zijn zij, die ook deel mogen nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen;
- voor de geldigheid van het referendum geldt het vereiste dat minimaal 30% van de kiesgerechtigden daaraan heeft deelgenomen.

Communicatie:

De verordening dient te worden bekend gemaakt in het Hellendoorn Journaal, waarna zij gedurende minimaal 12 weken ter inzage ligt in het raadhuis en ook raadpleegbaar is via de website van de gemeente.

Effecten meten:

Planning:

De verordening kan 1 januari 2012 in werking treden.

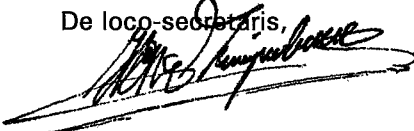
Concept Besluit:

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd conceptbesluit.

Nijverdal, 25 oktober 2011

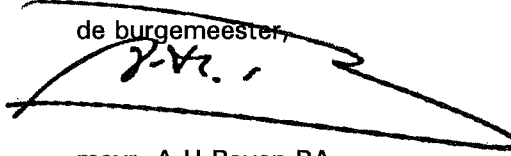
Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De loco-secretaris,

H.G.M. Zwijnenberg,

de burgemeester,

mevr. A.H. Raven BA,

Advies commissie(s):

De commissie Algemene Bestuurlijke Zaken en Middelen stemt ermee in dat het voorstel wordt voorgelegd aan de raad. Sommige fracties (PvdA, GL, D66 en HOP) vinden de verordening niet ver genoeg gaan (geen referendum op burgerinitiatief, geen corrigerend referendum). De fracties van de VVD en ChrU hebben er geen behoefte aan (niet representatief, te kostbaar, duurt te lang).

Nr. 11INT02025

Bijlagen:

Concept-Verordening op het raadplegend niet-correctief referendum

